

Raadsinformatiebericht

Collegevergadering: 14 november 2023

Zaaknummer : 1221242
Team : Domein Dienstverlening, Handhaving en Toezicht Heemstede
Portefeuillehouder : A.C. Nienhuis
Openbaarheid : Actief openbaar

Onderwerp

Raadsinformatiebericht: Beantwoording vervolgvragen van het CDA over stembureau

☐ Ter informatie/update	☐ Toezeggingen/actielijst commissie of raad
☒ Beantwoording schriftelijke vragen	☐ Overige

Op 4 oktober 2023 zijn door de CDA fractie aanvullende vragen gesteld over het stembureau. Gezien de aard van de vragen heeft ons college deze afgehandeld als schriftelijke vragen. Met dit bericht ontvangt u de beantwoording van die vragen.

Aanleiding

Naar aanleiding van schriftelijke vragen:

Het college antwoordt: “ Abusievelijk is een te ruime beschrijving opgenomen in onze initiële uitvraag naar stembureauleden en stemmentellers. Naar aanleiding van uw vragen is dit aangepast in het belang van een neutrale uitstraling van de (bezetting van) stembureaus.”

Het antwoord noemt ten onrechte “te ruime beschrijving”, terwijl het gaat om onrechtmatige beperkingen, bovendien impliceert het antwoord dat er eenmalig sprake is van een vergissing.

Vragen:

- 1.welke beperkingen zijn bij eerdere verkiezingen (in de periode vanaf 2020) in de uitvraag naar stembureauleden en stemmenteller opgenomen. In het geval er sprake is van beperkingen gelden de volgende vragen:
- 2.Hoe wordt gecontroleerd of iemand lid is van een politieke partij, op basis van welke bevoegdheid?
- 3.Op basis van welke bevoegdheid is deze beperking opgenomen?
- 4.In welk bestuursrechtelijke besluit is deze beperking opgenomen?

Antwoord:

Al meer dan 15 jaar wordt landelijk gediscussieerd over de bezetting van de stembureaus. In een wetsvoorstel uit 2008 werd gesproken over incompatibiliteiten van stembureauleden, in het belang van de neutrale uitstraling van het verkiezingsproces. In de periode 2017-2018 is een consultatie gestart over een nieuw wetsvoorstel. Daarop hebben diverse partijen, waaronder de VNG (bijlage 1) en de Kiesraad (bijlage 2) geadviseerd. In die tijd was er een groeiend aantal gemeenten die geen (kandidaat)raadsleden meer toelieten als lid van een stembureau.

Omdat onduidelijk was in welke richting de discussie over de wet zich zou ontwikkelen, is dit onderwerp in 2018 besproken in het presidium. In het verslag van 21 februari 2018 is opgenomen: “vanaf 2019 zullen geen (kandidaat)raadsleden meer actief zijn in stembureaus”. Abusievelijk is niet in het verslag opgenomen dat dit ook zou gelden voor zittende bestuursleden van politieke partijen. In de jaren 2020 – 2021 is grotendeels in lijn met deze afspraak gehandeld. Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 zaten er geen (kandidaat)raadsleden meer in de stembureaus. Dit heeft bijgedragen aan een neutralere bezetting van de stembureaus.

Vraag 1.

In de uitvraag bij eerdere verkiezingen zijn enkel criteria uit de Kieswet opgenomen. Zowel in de programmatuur van de uitvraag als in de publicaties vanuit de gemeente. De tekst uit de programmatuur is overschreven. De publicaties in de media van de afgelopen jaren zijn bijgevoegd (bijlage 3).

Vragen 2, 3 en 4.

Uit nader onderzoek naar aanleiding van de gestelde vragen is gebleken dat – na de uitvraag – in de eerste correspondentie met kandidaten die zich hadden opgegeven als stembureaulid voor de provinciale staten en waterschapsverkiezingen van 2023 is opgenomen dat men geen lid zouden mogen zijn van een politieke partij. Dit is niet juist en deze tekst had niet in de correspondentie opgenomen mogen worden, waarvoor oprechte excuses. Dit is in de mailwisseling gecorrigeerd.

Er heeft geen controle op lidmaatschap plaatsgevonden. Besluitvorming tot benoeming als lid van stembureaus heeft plaatsgevonden in lijn met de wet en in het presidium gemaakte afspraak.